

Zomergroepen en slaapplaatsen van Spreeuwen tellen

In het Jaar van de Spreeuw zijn de broedprestaties van deze soort nauwlettend gevolgd. Maar er is meer kennis nodig om de afname van de Spreeuw te begrijpen. Daarom worden liefhebbers uitgenodigd om mee te doen bij het tellen van zomergroepen en slaapplaatsen. Tel je mee?

Zomergroepen

Spreeuwen beginnen bijna allemaal in dezelfde week met broeden. Daardoor vliegen de jongen grotendeels gelijktijdig uit. We willen graag weten wanneer dit uitvliegen plaatsvindt, hoe de timing regionaal verschilt, wat er is veranderd ten opzichte van het verleden en hoe groot het aandeel jongen is in deze groepen. De eerste groepen met uitgevlogen jongen verschenen dit jaar begin mei, maar je kunt nog steeds meedoen. De telling duurt tot 15 augustus.

Hoe werkt het?

Je telt zo veel groepen als je wilt. Je hoeft niet de hele groep te tellen, een steekproef voldoet. Om een telling door te geven, kun je een speciale app downloaden via www.jaarvandespreeuw.nl. Per groep geef je het aantal volwassen en jonge vogels door en of je de hele groep geteld hebt of niet. Invoeren kan ook via spreeuw.sovon.nl.

Hoe onderscheid je een jonge Spreeuw van een volwassen Spreeuw?

Volwassen Spreeuwen hebben een donker, bijna zwart verenkleed met veel kleine witte vlekjes en een gele snavel. Een pas uitgevlogen Spreeuw herken je aan het ongespikkelde, egaal donkerbruine kleed en de donkere snavel. De eveneens egaalbruine kop vertoont een duidelijk donkere veeg over het oog.

Jonge Spreeuwen ruïen hun borstveren als ze enkele maanden oud zijn. Er verschijnen dan zwarte veren met witte spikkels op de borst. Daarna vervangen ze ook de bruine vleugel- en rugveren door gespikkelde veren. Alleen de kop is dan nog egaal bruin met een subtiel donkere veeg over het oog. In de winter ruïen de jonge vogels ook de kopveren en zijn dan bijna niet meer te onderscheiden van de volwassen vogels, al hebben die vaak een lichtere snavelbasis.

Slaapplaatsen

Spreeuwen zoeken elkaar niet alleen op om samen te foerageren, maar ook om te slapen. De aantallen op gemeenschappelijke slaapplaatsen lopen al snel na het uitvliegen van de jongen op tot enige duizenden of meer. We willen graag weten welke gebieden van belang zijn als slaapplaats, in welke habitat ze liggen en om welke aantallen het gaat. De hele maand juli hebben we

als telperiode bestempeld. Eind oktober (25/26 oktober), als de doortrek op zijn hoogtepunt is, volgt nog een tweede telling.

Hoe werkt het?

Je kunt bekende slaapplaatsen controleren, maar ook op zoek gaan naar nieuwe slaapplaatsen. Op het invoerportaal van www.sovon.nl kun je vacante gebieden bekijken, nieuwe slaapplaatsen aanmelden en tellingen invoeren.

Hoe gedragen Spreeuwen zich en hoe tel je ze?

Het gedrag rond slaapplaatsen is stereotiep: tegen de avond vertrekken vogels gaandeweg van de foerageerplek naar de slaapplaats. Hoe dichter tegen zonsondergang, hoe rechtlijniger de slaapvlucht en hoe massaler de aankomst op de slaapplaats. Veel Spreeuwen verzamelen zich eerst nog in de buurt van de slaapplaats, bijvoorbeeld op hoogspanningsmasten en -draden.

Voordat de vogels invallen op de slaapplaats maken ze vaak gezamenlijke rondvluchten. Het fotograferen van de rondvliegende groepen kan een bruikbaar hulpmiddel zijn bij de aantalsbepaling, ook omdat we software willen testen die gebruik maakt van pixelherkenning. Het tellen van rondvliegende groepen is overigens niet altijd afdoende. Als de eerste Spreeuwen zijn ingevallen, kunnen zich nog steeds nieuwe vogels voegen bij de rondvliegende groep. Extreem grote slaapplaatsen kunnen zelfs het beste worden geteld door alleen de aanvloeiende groepen te tellen, waarbij elke aanvloei-richting door een waarnemer wordt gedekt. Een speciale telinstructie, vergezeld van een filmpje, komt beschikbaar op de website.

Blijf op de hoogte van het Jaar van de Spreeuw via de digitale nieuwsbrief. Log in op de website en vink Jaar van de Spreeuw aan op www.sovon.nl/wijzigennieuwsbrief

> www.jaarvandespreeuw.nl

● Joost van Bruggen & Olaf Klaassen
(spreeuw@sovon.nl)

juveniel kleed

overgangskleed

winterkleed

broedkleed man
(kopje vrouw).